

Obsah

I	Programovací jazyk C	1
1	Úvod	3
1.1	Historický úvod a normy jazyka	3
1.2	První program v jazyce C	4
1.3	Jednoduchý vstup a výstup	5
2	Konstanty, proměnné a deklarace	9
2.1	Identifikátory, klíčová slova a komentáře	9
2.2	Základní typy dat	10
2.3	Konstanty a proměnné	11
2.3.1	Konstanty	12
2.3.2	Celočíselné konstanty	13
2.3.3	Racionální konstanty	14
2.3.4	Znakové konstanty	14
2.3.5	Konstantní řetězce	14
2.3.6	Proměnné	15
2.4	Ukazatele	16
3	Operátory a výrazy	19
3.1	Operand, operátor, výraz	19
3.2	Rozdělení operátorů	19
3.3	Operátor přiřazení, l-hodnota a r-hodnota	20
3.4	Aritmetické operátory aditivní a multiplikatívni	23
3.5	Logické operátory	24
3.6	Relační operátory	25
3.7	Bitové operátory	25
3.8	Adresový operátor	27
3.9	Podmíněný operátor	27
3.10	Operátor čárka	28
3.11	Přetypování výrazu	28

4	Preprocesor	31
4.1	Definice maker	31
4.1.1	Bezparametrická makra	32
4.1.2	Parametrizovaná makra	33
4.2	Standardní předdefinovaná makra	34
4.2.1	Operátory # a ##	35
4.2.2	Podmíněný překlad	36
4.2.3	Zbývající direktivy	37
5	Funkce	39
5.1	Deklarace a definice funkce	40
5.2	Funkce inline	41
5.3	Návratová hodnota funkce	41
5.4	Argumenty funkcí a způsob jejich předávání	42
5.5	Funkce s proměnným počtem argumentů	44
5.6	Rekurze	46
6	Řízení chodu programu	49
6.1	Výrazový příkaz	49
6.2	Prázdný příkaz	49
6.3	Bloky	50
6.4	Oblast platnosti identifikátoru	50
6.5	Podmíněný příkaz if-else	50
6.6	Přepínač	53
6.7	Cykly	56
6.7.1	Cyklus while	56
6.7.2	Cyklus for	60
6.7.3	Cyklus do	61
6.8	Příkaz skoku	63
7	Ukazatele, pole a řetězce	65
7.1	Ukazatele	65
7.2	Pole	66
7.3	Aritmetika ukazatelů	67
7.4	Řetězce	70
7.5	Vícerozměrná pole	74
7.6	Ukazatele na ukazatele a pole ukazatelů	76
7.7	Ukazatele na funkce	78
7.8	Argumenty příkazového řádku	81

8	Vstup a výstup	85
8.1	Standardní vstup a výstup	85
8.1.1	Standardní vstup a výstup znaků	86
8.1.2	Standardní vstup a výstup řetězců	87
8.1.3	Formátovaný standardní vstup a výstup	88
8.2	Vstupní a výstupní operace v paměti	92
8.3	Práce se soubory	92
8.4	Soubory s přímým voláním	93
8.5	Datové proudy	105
8.5.1	Otevření a zavření proudu	105
8.5.2	Proudy a vstup/výstup znaků	106
8.5.3	Proudy a vstup/výstup řetězců	107
8.5.4	Formátovaný vstup/výstup z/do proudu	107
8.5.5	Proudy a blokový přenos dat	107
8.5.6	Další užitečné funkce	108
8.5.7	Příklady práce s proudy	109
9	Dynamické datové struktury	115
9.1	Dynamická alokace paměti	116
9.2	Seznam	118
9.3	Pole ukazatelů	121
10	Odvozené a strukturované typy dat	125
10.1	Uživatelský datový typ	125
10.1.1	Složitější typové deklarace	126
10.2	Výčtový typ	127
10.3	Typ struktura	129
10.4	Typ union	133
10.5	Bitová pole	133
10.6	Klasifikace typů v C	135
II	Programovací techniky C	137
11	Datové struktury v C	139
11.1	Definice datové struktury	139
11.2	Zásobník	141
11.3	Fronta	146
11.4	Seznam	155
11.4.1	Implementace seznamu pomocí dvou zásobníků	157

11.4.2	Implementace seznamu pomocí ukazatelů	159
11.4.3	Uspořádané seznamy	160
11.5	Strom	167
12	Řazení a vyhledávání v C	173
12.1	Bublinkové řazení (bubble sort)	173
12.2	Řazení setřásáním (shaker sort)	174
12.3	Řazení přímým výběrem (select sort)	175
12.4	Řazení přímým zatřídováním (insert sort)	175
12.5	Řazení dělením (quick sort)	176
12.6	Řazení slučováním (merge sort)	180
12.7	Sekvenční vyhledávání	182
12.8	Binární hledání	182
13	Řešené příklady	183
13.1	Zpracování seznamů	183
13.2	Hexadecimální výpis souboru	188
13.3	Práce se strukturami (záznamy)	189
13.4	Zpracování binárních souborů	192
13.5	Konečný automat	194
III	Přílohy	199
A	Od C k C++	201
A.1	Neobjektové vlastnosti C++	201
A.2	Komentáře	201
A.3	Konstanty, typy a deklarace	202
A.4	Operátory a výrazy	203
A.5	Ukazatele a odkazy	204
A.5.1	Ukazatele	204
A.5.2	Odkazy	206
A.5.3	Předávání argumentů hodnotou	207
A.5.4	Předávání argumentů adresou	208
A.5.5	Předávání argumentů odkazem	208
A.6	Prototypy funkcí	209
A.7	Přetěžování identifikátorů funkcí	210
A.8	Implicitní hodnoty argumentů funkcí	212
A.9	inline funkce	213
A.10	Operátory new a delete	213

B Standardní knihovny	219
B.1 Organizace knihoven	219
B.2 Spuštění a ukončení programu	221
B.3 <code>assert.h</code>	222
B.4 <code>ctype.h</code>	222
B.5 <code>errno.h</code>	223
B.6 <code>float.h</code>	224
B.7 <code>limits.h</code>	225
B.8 <code>locale.h</code>	225
B.9 <code>math.h</code>	227
B.10 <code>setjmp.h</code>	229
B.11 <code>signal.h</code>	231
B.12 <code>stdarg.h</code>	233
B.13 <code>stddef.h</code>	234
B.14 <code>stdio.h</code>	234
B.15 <code>stdlib.h</code>	236
B.16 <code>string.h</code>	238
B.17 <code>time.h</code>	238
Literatura	241
Seznam obrázků	243
Seznam tabulek	245
Rejstřík	247

STŘEDNÍ PRÁVNÍ ŠKOLA - PRAHA Městská knihovna, Č. 9, Praha 1	
267/49	F 79 859. b
25. 1.	
EVLI	
92,50/1	
2	

Předmluva

Text, který právě začínáte číst, je určen jako učební pomůcka pro předmět „Programovací jazyk C“ katedry počítačů FEL ČVUT (Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického) v Praze a pro předmět „Programování v jazyce C“ katedry informatiky VŠB – Technické univerzity v Ostravě.

Hlavním účelem těchto předmětů je poskytnout znalosti (know-how) potřebné při vytváření programů v jazyce C.

Text je rozdělen do následujících částí:

- Část I. obsahuje úvod do problematiky a zabývá se popisem jazyka C.
- Část II. je věnována programovacím technikám v C.
- Část III. obsahuje úvod do C++ a popis standardních knihoven C.

Problematicke C++ však budou věnována jiná skripta.

Znalosti získané v tomto kurzu se nejlépe ověřují při praktickém řešení projektu. Teprve při praktické realizaci si ověří čtenář platnost principů, ke kterým dospěly předchozí generace úspěšných, ale především neúspěšných řešitelů.

Autoři budou čtenářům vděčni za jakékoliv připomínky k obsahu textu.

V Ostravě a Praze 30. září 1998

autoři

